

BEB-CTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrierile neretrânse nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
I n s e r a t e
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
SIBIRURI de ANUNȚURI:
La Viena la M. Dukas Nachf.,
Wux. Augenthaler & Emmerich
Lieser, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anson Oppelt.
In Budapesta la A. V. Gschlor-
ger, Ekstein Bernat, I. J. Le-
opold (VII. Erzsébet-körut).
Prețuri înscrise: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
iață. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA aparține în fiecare:
Abonamente pentru ANSIS-URZELI:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
cile postale din țară și din
străinătate și la d-rii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 18.

Brașov, Sâmbătă 24 Ianuarie (6 Februarie)

1909.

Pasul ministerului Bienerth.

Ministerul de funcționari austriac a făcut ceea ce n'a îndrăznit nici unul din guvernele trecute. A adus rezolvarea cestiunii germano-cehe în discuțiunea parlamentului central din Viena. De sigur că br. Bienerth nu procedează de capul său, ci după planul croit de cercurile hotărâtoare. Aceste vor să aibă cu o zi mai înainte pace în Boemia. Dacă până acuma n'a putut fi vorba de a se pune la ordinea zilei în Reichsrathul austriac legea de limbă, menită a face sfârșit certelor naționale din Boemia, cauza principală a fost slăbiciunea parlamentului însuși. De când s'a reinstituit acest parlament pe baza votului universal nu s'a dobândit, cum se spera, încetarea sau măcar domolirea a luptelor naționale dintre partide, dar totuși prin noua sa compunere parlamentul este azi în pozițiunea de a-și apăra cu mai mare efect interesele sale, parlamentarismul, față cu luptele exarcebate dintre partidele extreme naționale, cari de repeziții și pe lung timp au provocat crize îndelungate, odată prin obstrucțiunea Germanilor, altădată prin aceea a Cehilor. Aceasta esplică până la un punct pasul întreprins de cabinetul Bienerth. Încât pentru stăruința potențată a cercurilor dirigitoare din Austria, ca să se pună capăt odată certelor din Boemia, ea-și are sorgintea în situațiunea actuală generală interioară și exterioară. Mai întâi sunt problemele mari încă nerezolvate a raporturilor dintre Austria și Ungaria, cari determină atitudinea lor, apoi contribuie și încercările exterioare a le face să dorească cât mai grabnică încetare a certelor naționale dinăuntru.

Miercuri, într'o adunare electorală ținută în Viena, fostul ministru Dr. Gessman (creștin-social) a vorbit și despre semnele timpului, zicând între altele: „Nu vedeți, că Ungaria se pregătește pentru lupta decisivă, cu încordarea tuturor puterilor sale? Maghiarii au un instinct fin politic, ei știu, că e pentru totdeauna pierdut, ceea ce se respinge sau neglija în momentul decizător. Președintele Iusth, care reprezintă acum un fel de Kossuth la a doua potență (Oberkossuth), vrea să se înțeleagă acum chiar și cu naționalitățile, numai spre a întări poziția Ungariei față cu Austria. Suntem noi Austriacii pregătiți pentru lupta aceasta în adevăr istorică? O privire aruncată asupra camerei deputaților noștri ne arată, că nu suntem conștii de gravitatea momentului. Pericolul îl putem delătura numai dacă nu ne vom slăbi prin încercături interioare. Dacă d-l Iusth vrea să câștige pe nemaghiari, ca prin ei să mărească puterile de luptă politice ale țării, aceasta ar trebui să fie pentru noi un indemn de a ne întări în aceeași măsură puterea noastră de apărare politică. De aceea trebuie să ne grăbim a depărta din drumul nostru greaua buturugă a cestiunii germano-boeme.“

Acesta e scopul, ce-l urmărește

ministerului Bienerth cu amintitele proiecte de lege. Putea-va isbuti să facă posibilă discutarea și votarea regulată a lor de către cameră? Aici e nodul situațiunii.

Partidul Cehilor radicali, care prin obstrucțiunea sa în ședința de Miercuri a camerei a dat a-se cunoaște, că voește să împiedece dezbateră și votarea legilor de limbă, declară, că nu recunoaște „Reichsrathul“ de competent a aduce aceste legi și că ar fi absurd dacă reprezentanților celorlalte țări li s'ar da dreptul de a majoriza pe reprezentanții Boemiei. Celelalte partide cehe stau până acum la o parte, rezervate, și n'au luat încă nici o hotărâre.

În ședința de ieri a camerei a decurs liniștit discuțiunea asupra declarărilor ministrului președinte. Să fie acesta un semn, că dorința ce a exprimat'o fostul ministru Gessmann e aproape de a se realiza? Ne gândim, că, dacă în adevăr ar succeda Austriacilor să delătura din calea lor buturuga cestiunii germano-boeme, oare nu s'ar urca acțiunile nemaghiarilor, căci atunci Iusth cu ai săi ar avea un motiv mai mult să caute înțelegerea cu naționalitățile?

Am merge prea departe, dacă am voi să tragem din cuvintele lui Gessmann consecințe atât de serioase în ce privește raporturile Maghiarilor cu naționalitățile. Pentru Dr. Gessmann, din punctul său de vedere, a fost de sigur binevenită faima răspândită, că „Oberkossuth“ ul caută înțelegerea cu naționalitățile.

Știe el însă destul de bine câtă importanță se poate da acestor faime și mai trebuie să știe, credem, că cu toate pregătirile și avânturile de luptă dincoace și dincolo de Laitha suntem încă numai în ajunul crizei celei mari, care va decide nu numai asupra sorților de isbândă în lupta dintre Unguri și Austriaci, ci asupra viitorului întregii monarhii habsburgice.

Iarăși fuziunea. Ziarele din Budapesta sunt din nou preocupate de cestiunea fuziunii partidului constituțional cu cel independentist. Ziarele prezintă fuziunea ca foarte necesară, în urma noilor atacuri din partea Austriei. Se comentează mult o declarațiune a ministrului Andrassy, pe care a făcut'o alaltăieri în culoarele camerei. Andrassy ar fi zis următoarele: »Dela înființarea coaliției am fost și sunt aderent al fuziunii. Fuziunea o țin de o necesitate politică. Nu se poate însă aștepta ca eu și partidul meu să ne facem de azi pe mâne independiști și să intrăm deodată în partidul independentist. Cel mai corect lucru ar fi să formăm un nou partid, să stabilim programul și pe baza aceasta să facem fuziunea.«

Contrar importanței, ce se dă acestei enunțațiuni. Andrassy a declarat în clubul constituțional, că de un timp încoace se exagerează vorbele spuse prin culoare, și li-se dă prea mare importanță. Prin urmare nu se poate da o prea mare importanță știrilor despre fuziune, dacă însuși Andrassy nu le dă importanța cuvenită.

În adunarea generală a băncii austro-ungare, ținută alaltăieri în Viena, s'a dat cetire raportului general despre gestiunea anului trecut. În decursul discuției, care a

urmat în legătură cu raportul general, membrii prezenți s'au exprimat în contra unei bănci de cartel.

Austro-Ungaria și propunerea Rusiei. Eri a avut loc în ministerul de externe austro-ungar o recepțiune diplomatică. Cu această ocaziune ministrul de externe Aehrenthal a declarat, că Austro-Ungaria nu este în contra propunerii Rusiei în afacerea despăgubirii, pe care Bulgaria are s'o plătească Turciei, dacă Bulgaria și Turcia vor accepta propunerea Rusiei.

Comitetul congresului bisericii sârbești a decis trimiterea unei adrese Maj. Sale Monarhului, prin care se resping acuzele de înaltă trădare aduse bisericii sârbești în actul de acuză al procurorului și se roagă Maj. Sa să ia sub scutul său biserica sârbească și autonomia ei. În actul procurorului mitropolia de Carloviț și membrii și instituțiunile ei sunt suspicioase, că ar sta în serviciul propagandei pansârbești.

Cuprinsul notei rusești. Corespondentul ziarului »Vessisch Zeitung« din Sofia comunică că textul notei rusești trimisă puterilor nu e conformă în detalii cu textul publicat de agenția telegrafică din Petersburg. Nota cuprinde și alte detalii, cari se vor releva. Astfel Rusia spune în introducerea, că va purta neîncetat grije de interesele Bulgariei, și că imediat după ce se va putea ajunge la o înțelegere pe baza acestei Rusia va propune Turciei și puterilor recunoașterea independenței Bulgariei.

Din parlamentul austriac.

Prezentarea proiectelor legilor de limbă pentru Boemia. — Ședință furtunoasă.

În ședința de Miercuri a camerei austriace, ministru-președinte a prezentat proiectele de lege, relative la constituțiunea națională în Boemia: 1) *Legea de limbă, care poartă titlul: „Legea privilegiate la regularea folosirii limbilor la autoritățile statului, în regatul Boemiei“.* 2) *„Legea asupra înființării de guvernelele districționale în regatul Boemiei și schimbările în organizațiunea administrațiunii politice, ce le necesitează.“*

Președintele dă cuvântul primului ministru (strigări de »abuz« de pe băncile Cehilor radicali). Președintele îi roagă, să fie liniștit, să audă mai întâi ce zice ministru-președinte, dar în zadar. Radicalii cehi strigă neconținut și fac o gălgâie infernală cu fluere, scârțâitori și clopote de semnal, ce le-au adus cu sine hotărâți de a face obstrucțiune tehnică și le întrebuintă în tot decursul vorbirii primului-ministru, așa că nu s'a auzit mai nimic din ce a spus acesta.

Ministru-președinte br. Bienerth a zis, că guvernul s'a văzut necesitat și constrâns de datoria sa de a prezenta aceste proiecte de lege. Este o acțiune ce o întreprinde guvernul de silă împrejurărilor, convins fiind, că nu mai poate merge ca până acum. Cearta națională în Boemia, ce se învârteste în jurul dreptului de limbă, trebuie să înceteze, dacă este ca administrațiunea să poată funcționa neturburată, și să fie cu putință o conlucrare durabilă și prințioasă a partidelor în parlament și în guvern. Aceasta se poate ajunge, după cum arată pătaniile de până acuma, numai pe calca unei legi, care să reguleze folosirea limbilor în Boemia. Numai legea poate aduce pace; numai prin ea se poate pune capăt interpretățiunilor subiective, cari se fac de multe-ori nici măcar de autoritățile dirigitoare rezponzabile, ci adese-ori de organe inferioare ale guvernului. Numai aceste corpuri legiuitoare pot fi în chestiunea limbii arbitrii neescepționabil. Expune apoi ideile principale, de cari s'a

condus guvernul la compunerea proiectelor de lege, zicând, că în acestea e depus întregul bilanț al luptelor naționale de zeci de ani din Boemia. Cel ce a compus proiectele, a căutat calea de mijloc, luând ca măsură necesitățile administrațiunii. În toate împrejurările regulate această a dreptului de limbă va fi mai bună decât iregularitatea de până acuma. Cei ce contribuie, de a se stabili înțelegerea națională, fac să progreseze munca economică cinstită și fac loc legislațiunii sociale. Pace națională și legislațiune socială, eată ce cere marea publicitate dela D-voastră; trebuie să aveți curajul pentru pace (aplauze vii). Nu trebuie să vă înspăimântați de mărimea și greutatea problemei, succesul va fi în prima linie succesul D-Voastră, el va fi spre onoarea acestei camerei, a votului universal, spre folosul popoarelor Austriei și spre binele patriei noastre (Aplauze vii. Mare gălgâie pe băncile Cehilor).

Deputații Udrzal și Kirchmayer propun să se deschidă discuțiunea asupra declarării ministrului-președinte și camera primește această propunere. Ședința se întrerupe. La redeschiderea ședinței deputatul ceh Chok, cere ca motiunile de urgență să fie dezbătute înaintea discursului ministrului-președinte. Președintele camerei Dr. Weisskirchner îi răspunde că camera a decis deja a discuta imediat declarațiunea ministerială. Cehii stăruiesc însă că după regulament trebuie mai întâi să se discute motiunile de urgență. Cehii radicali, văzând că majoritatea e contra cererii lor, încep iarăși să facă un sgomot infernal cu instrumentele lor ca să împiedece votarea.

Un ceh și un creștin-social se încera, sgomotul crește, nimeni nu mai poate vorbi. Președintele îi chiamă la ordine unul după altul, dar fără succes. Cehii radicali au adus cu sine, ca să poată face mai mare gălgâie, și vre-o patru așa numite mașini de ploie, ce se folesesc în teatre, ca să se imiteze zgomotul ce-l face ploaia mare în căderea ei. Instrumentele acestea fac să asurziască pe deputații, cari își astupă urechile. Inșiși obstrucțiunii trebuie să-și pună bumbac în urechi, ca să poată suporta scandalosul zgomot.

Târziu pe la două ore, deputatul Dr. Stransky vrea să comunice radicalilor cehi o propunere pentru un compromis: ca ședința să se încheie, iar mâne să se înceapă dezbateră asupra declarării ministeriale. Cehii radicali nu vreau să audă de compromis și lărmaiau mai departe.

Abia numai la 4 oare p. m. s'a putut încheia un compromis, după care deputatul Masaryk, care de 3 oare ceruse cuvântul, dar n'a putut să vorbească, să-și continue vorbirea în ziua următoare, iar prezidiul se obligă, ca în decursul dezbaterii asupra declarării ministrului, să nu admită nici un fel de propunere. Aceasta au cerut'o radicalii Cehi, fiindcă se temeau, ca nu cumva proiectele de legi relative la folosirea limbilor să fie deadreptul predate unei comisiuni încunjurându-se astfel prima lor cetire; ear Cehii radicali au promis, că vor înceta cu obstrucțiunea lărmitoare, ceea ce au și făcut imediat.

Desvoltarea economică a României.

Discursul consulului general al României la Londra.

Bristol, 20 Ianuarie (Raport telegrafic al Agenției române.) Cu ocaziunea unui banchet, ce i s'a oferit de către camera de comerț și la care a asistat lordul major din Bristol și conzilierii, d-l Alfred Stead, conzul general al României, a pronunțat următorul discurs:

Domnilor!

Mă gădesc cu o vie plăcere aci astăzi

seară, deoarece sunt încredințați că nicăiri în Marea Britanie nu există o piață de comerț, unde să mai fie de dorit a ne lega serioase relații cu România. *Bristolul* a fost în totdeauna unul din orașele comerciale, unde se pune mai mare silință de a se lega și desvolta noi piețe și noi debușuri. Nemulțumit de a face traficul cu regiunile cunoscute, Bristolul a căutat odinioară a descoperi noi continente pentru a face un negoț mai întins și a-și desvolta relațiile. Nu se va uita în adevăr nici odată că din Bristol au plecat celebrii exploratori Cabot, tatăl și fiul, pentru călătoria lor de descoperire și de colonizare, în nordul și în sudul celor două Americi, precum și în Rusia.

Totți călătorii cari străbat acest oraș află la fiecare pas probe despre importanța sa istorică și comercială, precum și probe de starea sa actuală înfloritoare și despre viitorul său încă și mai plin de făgăduinți.

Însă această prosperitate viitoare nu ar putea fi asigurată decât printr-o statornică atențiune la relațiile oportune, printr-o neobosită efortare și năzuință către progres și nelăsând nici o putință de îmbunătățire comercială fără a fi încercat. Însă trecutul Bristolului ne răspunde de viitorul lui.

România și piețele britanice.

Marea Britanie cu trebuința sa crescândă de proviziuni, de merinde și de materii prime pentru industria sa, este piața pe care o poate dori România. Până aci nu este vorba de o rivalitate de producțiune, nici de vre-un interes englez pentru a goni de pe piețele britanice produsele României, precum de altfel din nici o altă țară.

Suntem încredințați că târgul englez reprezintă baza cea mai sigură pentru comerțul românesc, și e de datoria mea, în calitate de reprezentant comercial al României, de a mă sprijini pe această bază. Mărturisesc că piața britanică este în mod singular trebuincioasă și prețioasă pentru noi, afirm cu aceeași convingere că România este chemată la un strălucit viitor comercial și că acest târg va fi prețios pentru manufacturiștii și pentru exportatorii englezi, România fiind numai la 50 de ore depărtare de Londra pe calea ferată. România este o țară de cumpăratori; pe lângă aceasta este o regiune de o rară rodnicie, dând în belșug produse de ale solului cele mai neapărat trebuincioase și care are trebuință de a importa produse manufacturate.

În această țară, tinără încă și căreia îi este rezervat un așa de frumos viitor, este loc pentru toate ramurile industriei britanice. Câmpul este pregătit și așteaptă; de ce am aștepta ca alte popoare să ne ia înainte și să tragă foloase din această bogată recoltă?

Este pentru mine o cu atât mai mare fericire de a mă afla aci astăzi seară și de a arăta că țara, pe care o reprezintă produce tocmai în abundență produsele cari formează principala importatiune a Bristolului. Sunt deci încredințați că nu exprim aci numai teorii comerciale, dar că aduc posibilități pentru un nou trafic în fața acelora, cari au probat în mod eminent că sunt adevărați oameni de afaceri. Pe când România poate să exporte la Bristol produsele solului său, nu trebuie să se peardă din vedere că marele port al Severinului poate fi punctul de exportatiune în România a tuturor produselor, cari formează exportatiunea cea mai importantă a Bristolului.

Aci sunt bazele solide pentru întemeierea unui comerț prosper, bazat pe avantajii reciproce; ori experiența a dovedit că numai grație acestor condițiuni poate să prospereze comerțul.

Renașterea României.

Cu această ocazie e bine să se zică câteva cuvinte despre România. Publicul englez citește foarte conștiințios ziarul său zilnic și în general are idei foarte limpezi cu privire la felurile chestiunii; totuși când e vorba de statele dela sud-estul Europei, o ceață deasă de incertitudine domnește; este o tendință generală de a le numi în bloc state balcanice; dar România, deși vecină cu statele balcanice, este o țară absolut europeană, condusă de un guvern care are toată stabilitatea regimelor europene. Interesele României o leagă de statele europene iar nu de micile state balcanice. Este bine a se delimita, în mod precis această linie de demarcațiune, deși nu este de fel un lucru înjositor de a fi stat balcanic, dar aceasta este necesar pentru ca să nu se aibă o idee greșită de regatul dela gurile Dunărei, precum și de viitorul său.

România nu este un stat zidit pe ni-

șip, o creațiune de eri, ea își are puterea din timpurile când România a apărat occidentul de invaziuni și a jucat un rol preponderant în formațiunea actuală a hărții Europei.

Să ne aducem aminte, că România a fost teatrul cuceririlor împăratului Traian, iar podul zidit de acesta pe Dunăre este o dovadă a moștenirii naționale a coloniilor romane în Dacia, iar istoria primelor timpuri ale României este cizelată în figuri nepăritoare, pe columna lui Traian din Roma.

Dați-mi voie să fac o paralelă între România cu extraordinara-i dezvoltare într-o forță națională modernă și într-o țară din extremul Orient, Japonia, care a mirat lumea creându-i o noua situațiune.

Este o foarte mare similitudine între aceste două țări, ambele rase sunt foarte distincte și situate în mijlocul altor populațiuni absolut distincte. Ambele țări se aflau acum câte-va decade sub un fel de regim feudal și în ambele agricultura luase o importanță capitală, covârșind cu mult industria și comerțul.

În ambele țări aceeași forță a produs aceleași rezultate admirate de lume: această forță este patriotismul, acel foc divin, fără de care nici o națiune nu poate spera să trăiască sau să-și păstreze demnitatea.

Acolo unde altă-dată domnea haosul și corupțiunea, triste rezultate ale regimului fanariot, astăzi este un stat bine ordonat, legat prin legături de prietinie cu marile puteri și ceea ce este și mai important este, că România dă lumii un exemplu de dezvoltare internă care caută pretenții fără a se lăsa a fi dominată sau atrasă de o dorință prea vie de schimbare sau de mărire, precum se întâmplă atât de des cu statele mici.

Nu se poate insista destul asupra meritului regelui Carol în ceea ce privește renașterea României. Încetul cu încetul, inspirându-se de exemplul său, susținuți de o încredere nezdruincată, Românii și-au tot întărit dragostea pentru țara lor.

În provincia Dobrogei, încorporată României în urma războiului pentru independență, regele Carol a creat un mare port comercial la Constanța, de unde grânele și petrolul țării pot îndestula nevoile europene. De aici va înflori o marină română, care va duce pavilionul român în lumea întreagă.

Desvoltarea economică.

Agricultura a fost totdeauna în onoare și astăzi țara este una din principale țări exportatoare de cereale. Situațiunea țaranilor, atât de precară altădată, a fost îmbunătățită mai ales prin noua lege agrară, unică poate în genul ei ca străduință inteligentă de a da o soluțiune unei din cele mai grele chestiuni moderne. Pe de altă parte instrucțiunea obligatorie a fost de mult timp stabilită, grație sprijinului și inspirațiunii familiei regale.

Finanțele țării au fost bine echilibrate și deși datoria publică este destul de ridicată — de altfel ca în atâtea alte țări — ea nu inspiră nici o teamă pentru viitor.

Grație descoperirii unor mari bogății petrolifere, situațiunea României a fost întărită; astăzi țara nu așteaptă totul numai dela ploaie și soare, ci grație eforturilor constante ale Regatului, industria petroliferă a fost apărată de pericolul monopolului necrutătoarei »Standard Oil Trust« sau altei forțe străine, dușmană a prosperității României.

România de astăzi, cu cele 50.700 mile pătrate (ceva mai mică ca suprafața Angliei) și cu populațiunea sa de 7 milioane, este o monarhie constituțională în cel mai bun înțeles al cuvântului. Toate drepturile și privilegiile supușilor români au fost pe deplin garantate. Cea mai largă libertate de conștiință domnește în România și nici o sectă nu este turburată.

(Va urma)

Serbarea dela 24 Ianuarie

La Teatrul Național din București.

Iată programul serbărilor, cari se vor da la Teatrul Național pentru comemorarea zilei de 24 Ianuarie, a 50 aniversare dela Unirea Principatelor Române:

Sâmbătă, 24 Ianuarie (la 2 oare p. m.) a) *Trăiască Regele*, cântat de orchestra permanentă a ministerului instrucțiunii și corul elevilor și elevelor școalelor secundare sub conducerea măestrului D. Teodorescu.

b) *Cuvântare* ocazională, rostită de B. St. Delavrancea.

c) *Hora Unirei* armonizată pentru cor de d. M. Tănăsescu, inspectorul învățământului muzicii vocale, cântată de corul elevilor și elevelor școalelor secundare din Capitală.

d) *Desteptă-le Române*, cântat de orchestra ministerului instrucțiunii și corul elevilor.

e) *Carmen Seculare*, poem istoric de d-nii D. Anghel și Șt. O. Iosif, rolurile vor fi ținute de artiștii Teatrului Național.

f) *Poema României*, simfonie de G. Enescu, cântată de orchestra ministerului instrucțiunii.

Duminică 25 Ian. Aceiași serbare ca și în ziua de 24, cu același program, cu deosebire că cuvântarea ocazională, va fi rostită de d. profesor C. Banu.

Luni 26 Ianuarie. Se va da aceeași serbare și tot la oarele 2, pentru elevii școalelor primare nu se va mai ține însă nici o cuvântare.

Sâmbătă 24 și Duminică 25 Ianuarie (8 jum. seara). Reprezentație gratuită pentru elevii școalelor, cu următorul program:

a) *Despot Vodă* (actul I) de Vasile Alezandri.

b) *Ostașii noștri*, versuri de V. Alexandri, recitate de d-na Aristizza Romanes u.

c) *Răzvan și Vidra*, (actul II) de B. P. Hașdeu, jucat de artiștii Teatrului Național.

d) *Feneș Curcanul*, versuri de V. Alexandri, recitate de d. Const. Nottara.

e) *Jertfa*, piesă într'un act de d. I. Miculescu, jucat de artiștii Teatrului Național.

STIRILE ZILEI.

— 23 Ianuarie v.

Dela curtea regală română. În urma noului tratament ce l'urmează Regele Carol, s'a hotărât ca suveranul să plece la Carlsbad în decursul lunii Martie, cel mult la 1 Aprilie, și nu se va reîntoarce în țară înainte de 10 Mai.

Cestiunea închirierii cvartirului nou al casinei române. Cu privire la raportul adus în numărul 16 al foaiei noastre, în care se vorbește despre închirierea etagiului I a noului cvartir al edificiului bisericii gr. or. române din cetate Târgul Grăului Nr. 5, casinei române, primim din partea d-lui comerciant Ioan N. Bîdu următoarele rânduri:

Cu privire la pasagiul publicat în nr. 16 al »Gaz. Trans.«, în care se spune că contractul pentru închirierea noului cvartir al casinei române s'a încheiat cu reprezentanții parohiei gr. or. române din cetate, declar că eu, în calitate de episcop egal îndreptățit în afacerea administrării averii bisericii din cetate, n'am fost de față la încheierea acestui contract, nici n'am avut cunoștință oficială despre intențiunea de a închiria cvartirul bisericii și a încheia contractul cu casina română. Prin urmare consider contractul încheiat de nevalabil și prin urmare nu iau nici o responsabilitate pentru eventualele daune și neplăceri, ce s'ar ivi în urma încheierii acestui contract. *Brașov, 5 Febr. n. 1909. Ioan N. Bîdu.*

Din Zărnești primim știrea surprinzătoare, că Mercuri noaptea s'a încercat un atentat asupra vieții d-lui avocat Nicolae Garoiu. Doi indivizi necunoscuți s'au tușit noaptea în curte și pe la oarele 10^{1/2}, spărgând cu secură fereastra, au voit să pătrundă în odaia unde dormia. Trezindu-se din somn încă din bună vreme, d-l Garoiu cu brațul său le-a zadărnicit criminala încercare, având a suferi numai câteva rane și sgarieturi la cap și la grumazi. S'a pornit strictă urmărire a criminalilor și este speranță a li-se da de urmă, după ce s'a pus un premiu de 1000 cor. pentru prinderea lor. În momentul din urmă aflăm, că unul dintre făptuitori ar fi fost arestat.

Casina militară a corpului ofițeresc din Brașov a epediat zilele acestea invitațiile la *Serata* ce se va ține în 9 Februarie n. a. c. în sala cea mare a »Redoutei«. În programul seratei este luată o reprezentațiune, concert la mese întinse, apoi dans. Începutul precis la 1/2,9 oare seara. Intrarea pe galerie e permisă numai cu bilete numerizate.

Pentru Muzeul Asociațiunii au mai contribuit drept răscumpărare a felicitărilor de Anul nou: d-l Dănilă Muntean, notar penz. și soția în Murăș-Ludoș, K. 4, cărora le exprimăm sincera mulțumită a

comitetului central. Prezidiul Asociațiunii. *Iosif Stercu Șuluțu.*

Cununie. D-l Mihail Ir. Rădulescu și D-șoara Mariora Preda ne fac cunoscută căsătoria lor religioasă, care s'a în oficiu Duminecă, în 25 Ianuarie v. a. c. în biserica română gr. or. a »Sfintei Treimi« din Ghimbav la oarele 2 p. m.

Un accident pe căile ferate. Ni se scrie: Trenul accelerat ce merge dela Brașov spre Arad, și care sosește la gara »Micăsasa« la 3 oare dimineața, în 28 I. c. abia eșind din gară, cam la distanță de 1/2 Km. rupându-se o șină — din cauza gerului mare cum se spune — un cupeu a trenului accelerat cu 8 roate, a sărit cu cele 4 roate posterioare din șini, rămânând numai roatele de dinainte în șini. Astfel vagonul a fost dus o distanță cam de 600 m. unde oprindu-se trenul a întârziat până la 11 oare a. m. când vagonul a fost pus iar la loc. Nenorociri nu s'au întâmplat, afară de niște lovituri mai mici la capete, ce le-au suferi unii pasagerii în urma zguduirilor mari ale cupeului. *I. M.*

Falsificatori de bancnote. Poliția din Hajduböszörmény a arestat Mercuri pe mare e proprietar Iosif Fekete, suspiciunat cu falsificarea de bancnote. Perchiziția domniciliară făcută la Fekete a dat rezultate surprinzătoare. S'au aflat clișee pentru bancnote de 20, 50 și 100 coroane și s'a constatat că Fekete ar fi șeful unei bande întregi de falsificatori. Dintre complicitii săi au fost arestați până acum neguțarii de porci: Szekely și Benedek și cărnătarul Kozma. Între cei compromiși se crede a fi și proprietarul unei case de prostituții L. Boda și detectivul din Debreczin, Andreas Botos, cari încă au fost arestați imediat. Se vor mai face și alte arestări.

Un redactor turc vizitează parlamentul ungar. Kemmal Bey, primul redactor al ziarului »Ikdam« din Constantinopol, a sosit în Budapesta unde stă câteva zile ca să studieze sistemul parlamentar unguresc. Kemmal Bey a vizitat câțiva miniștrii și pe președintele camerei deputaților. Kemmal Bey s'a exprimat față de o corespondent de ziar din Budapesta, că acceptarea convențiunii austro-turcești e asigurată în camera turcească, deoarece nici un fel de intrigi nu vor putea să tulbure opera de înțelegere comună. Dacă între Turcia și Ungaria nu au putut să se desvolte îndeajuns în ultimii zece ani relațiunile excelente de odinioară, aceasta este de căutat în trecut, deoarece în timp ce Ungaria s'a desvoltat într'un mod uimitor de repede, Turcia a rămas în urmă. Turcia se minunează de progresele culturale ale Ungariei. Vorbind despre conflictul turco-bulgar, a spus, că fără indolială el se va rezolvi pe cale pacinică.

Tinerimea română din Sibiu invită la balul mascat ce se va aranja Joi, la 5/18 Februarie 1909 în sala dela »Unicum«. Intrarea de persoană 3 cor., de familie 8 cor., lojă a 12 cor. Începutul la 8 oare seara. Venitul curat este destinat pentru scop filantropic.

Comitetul: Ermil Borcia președinte, Dr. Tib. Brediceanu vicepreședinte, Dr. Lucian Borcia vicepreședinte, Dr. Valer Ghibu secretar, Alexandru Simonescu cas-sar, Sorin Barcian, Dr. Ion Borcia, Emil Comanescu, Ascaniu Crișan, Dr. Ion Dobre, Iuliu Enescu, Ilie Hociotă, Dr. Ilarie Holom, Victor Păcală, Dr. Remus Pașca, Camil Piso, Victor Pop, Romulus Popescu, Ion Rebegea, Șofron Roșca.

Un obicei rău. Suntem rugați a da loc următoarelor rânduri: Un obicei rău și condamnat s'a înrădăcinat dela un timp încoace la noi în Gherla de a tipări în invitările petrecerilor ungurești nu mele tuturor tinerilor aflători în Gherla, fără deosebire de naționalitate și fără a cere primaoară la aceasta învoirea respectivilor. Astfel i-s'a întâmplat subscrișului cu vreo 5 zile mai înainte cu ocaziunea petrecerii societății săcuști de aici, în care cestiie mi-a apărut alaltăieri o desmintire în »Gazeta«. Abia au trecut 2 zile de atunci și deja mă văd silit a publica alta, cetindumi din nou într-o invitare a »Reuniunii de binefacere a femeilor gherlene« (szamosujvari jótékony nőgyelet) numele între membrii comitetului aranjator, *din care însă nu fac parte.* Nu știu dacă se face intenționat acest abuz neiertat cu numele meu, dar din parte-mi protestez în public, ca numele meu să fie pus prin orișice înviltări, și în orișice comitet aranjator, fără știrea și învoirea mea! M'am retras la casa părintească, ca să mă pregătesc de examen, dar nu ca să particip pe la petreceri! *Dr. I. Cl. Iuga.*

O propunere făcută lui Roosevelt. «Daily Telegraph» comunică din New-York, că directorul unui circ, anume Atlas a trimis o scrisoare lui Roosevelt, rugându-l să se angajeze pe 30 săptămâni a conduce o trupă de călăreți a lui Roosevelt, oferindu-i pe săptămână 40.000 mărci. Atlas spune că știe bine că Roosevelt a primit deja un post de redactor la un ziar, aceasta nu-l împiedică însă, ca să debuteze și în circ. Dânsul îi va pune la dispoziție un vagon, care să-i servească de redacție.

Fapta unei fetițe de 3 ani. Pe lacul înghețat de pe moșia Zwischkau se jucau zilele trecute copiii îngrijitorului de moșie, un copil de 4 ani și o fetiță de 3 ani. Deodată gheața se sparse și băiețelul începu să se cufunde. Sora lui însă, îl prinse pe copil de mână și-l ajută să iasă din apă. Când părinții, spăriați de strigătele copiilor, ajunseră la fața locului, i-au aflat pe amândoi pe tărnuț lacului și cu lacrimile în ochi le povestiră pățania lor. Dacă fetița nu l-ar fi prins pe fratele său cu toată puterea de mână, acesta ar fi fost cu siguranță pierdut, căci lacul e aproape de 2 m. adfund.

Un nou scandal al principelui moștenitor sârb. Principele moștenitor sârb a stârnit iarăși un scandal. Sâmbăta trecută a poruncit cătorva soldați să se desbrace și să se arunce în Dunăre. Sârmanii soldați au fost scoși afară aproape înghețați. Principele a asizat până la sfârșit la această scenă. Un soldat s'a îmbolnăvit în urma acestei băi și a reclamat comandantului regimentului.

O expediție la Marea Moartă. Marea Moartă după povestirile biblice, ocupă o vale din cele mai încântătoare, nu departe de care se ridicau superbe palate din Sodoma și Gomora. Nivelul său se găsește la 436 m., dedesubtul Mării Mediterane. Nici un pește nu poate să trăiască acolo, din cauza compoziției chimice a apei sale, care este foarte amară și foarte sărată. Mai multe expediții științifice au explorat coastele sale și au sondat profunzimea apelor sale, după cum a fost expediția ducelui de Luynes în 1861, din care a făcut parte și geologul Lartet, care a scris raportul acestei expediții. O nouă expediție vine a se organiza, pentru a continua lucrările ducelui de Luynes. Această nouă expediție este compusă din preoți francezi, italieni, englezi și germani, toți dominicani.

Pentru stațiunile balneare și climaterice din România.

De mai multă vreme se pomenește prin ziare de un proiect de lege întocmit de cel mai nou ministru al celui mai nou departament, al comerțului și industriei; e vorba de proiectul de lege pentru exploatarea stațiunilor balneare ale statului, pe care în zilele trecute l'a depus pe biroul camerei d. Djuvara, titularul dela departamentul amintit.

«Aristocrația» României — să zicem aristocrație tuturor acelor cărora le dă mâna să plece în vilagiatură — ocolia până în timpul din urmă băile și localitățile pitorești ale țării, nu numai purtată de mania de a se simți internațională — nu europeană, cuvântul acesta având un înțeles fericit — ci le ocolia de bună seamă și pentru starea neîngrijită în care se găseau multe din aceste localități.

Proiectul de care e vorba, cu mijloacele statului și cu mijloace particulare, tinde să dea stațiunilor balneare o nouă organizație, noi sisteme de exploatare, care să le facă mai demne de cercetat și deci capabile de venite mai mari decât cele cunoscute până acum.

Se vor înființa societăți mixte (statul și particularii) cari prin conducătorii lor vor exploata una sau mai multe localități balneare ale statului. Numai concursul particular va trebui să se ridice la 3 milioane lei pentru Govora, 2 milioane pentru Călimănești, câte un milion pentru Căciulata, Lacul Sărat, Tekir-Ghiol. Capitalul particular va fi împărțit în acțiuni de câte 500 lei; iar jumătatea acestui capital va trebui să fie românească. Două treimi din consiliul de administrație, care are conducerea exploatarei, va trebui ales de acționari, iar o treime a acestui consiliu va fi numită de minister.

Intenții bune în acest proiect — și de bună seamă vor fi și rezultate frumoase, pentru că România n'are numai toate apele tămăduitoare, ci și frumuseți pe cari le vor cerceta cândva și mulți străini.

R. C.

Raportul direcțiunii „Economului”

institul de credit și economii în Cluj, ce se va prezenta în adunarea generală convocată pe ziua de 27 Febr. a. c.

Onorată adunare generală!

Profitul curat realizat în anul 1908 este de cor. 61,125 14, deci cu cor. 15.456 76 mai mult decât în anul anterior de gestiune. Acest rezultat s'a ajuns cu toate fluctuațiile pieței de bani și împotriva curentului nesolide, ce ni se face din anumite părți atât în urma consolidării interioare a institutului și a acțiunilor financiare sistematice, dezvoltate la centru și prin filialele noastre din Gherla, Ludoș, Panteu și espozitura din Aiud — cât și în urma raporturilor stabile de credit ale institutului nostru.

În asemenea condițiuni direcțiunea a socotit ca problema sa principală menținerea intactă a creditului țărănesc, baza principală a «Economului» în vederea consecuențelor nefavorabile acestui credit personal, provocate prin novela de execuțiune și proiectul de homestead. În acest scop am îngrijit ca aproape toate crediturile țărănești să fie întărite prin documente de asigurare ipototecară — făcând îngreunarea clientelei noastre și am stăruit pentru constituirea de reuniuni Raiffaisen, în legături stabile cu institutul nostru. Avem mulțămirea de a constata, că pe lângă cele create anterior în Gilău și Feneș, s'au inactivat până acuma astfel de reuniuni de credit în Sălcia de jos, Tic și Berind.

Pentru anul viitor socotim de una din problemele institutului întregirea capitalului social la suma de cor. 400.000 — fiind până acuma acoperită prin opțiune la emisiunea III suma de cor. 356.800, credem însă că echitatea reclamă, ca acțiunilor noștri să li se acorde favorul de a putea opta și în acest stadiu cu suma urcată de cor. 120 pentru acțiunile nominale de cor. 100, rămânând pentru neacționari prețul de cor. 150, de aceea Vă facem o propunere în acest sens.

Rentabilitatea unei astfel de investițiuni se dovedește prin faptul că acționarii vechi, cari uzând de dreptul de opțiune au primit pentru vărsăminte 5%, participă acum și cu acțiunile III-a deși la dividendă de 7%.

Adăugând după toate acestea, că institutul nostru, care și în trecut a contribuit pentru scopuri filantropice cu o sumă, ce proporțional întrece cuota oricărei alte societăți pe acțiuni — și în anul acesta a căutat să răspundă potențat misiunii sale filantropice creând și Masa studenților și pedagogilor din Gherla și o ambulanță gratuită pentru bolnavii lipsiți din Cluj, precum și propunându-Vă o altă serie de contribuiri pentru scopuri culturale și umanitare din cuota filantropică. Vă prezentăm al 23-lea bilanț al institutului nostru.

Propunerile direcțiunii pentru distribuirea cuotei filantropice sunt următoarele:

1. Ambulanței institutului pentru bolnavii lipsiți 600 cor.
2. Mesei studenților academici din Cluj 400 cor.
3. Mesei studenților și pedagogilor din Gherla 300 cor.
4. Școlii gr. or. din Mărișel 100 cor.
5. Școlii gr. cat. din Jucul de jos 100 cor.
6. Școlii gr. cat. din Popfalău 50 cor.
7. Școlii gr. cat. din Someștalău 50 cor.
8. Despărțământului Cluj al Asociațiunii 100 cor.
9. Despărțământului Gherla al Asociațiunii 100 cor.
10. Despărțământului Ludoș al Asociațiunii 50 cor.
11. Despărțământului Panteu al Asociațiunii 25 cor.
12. Despărțământului Mociu al Asociațiunii 25 cor.
13. Atelierului de industrie casnică, Orăștie 50 cor.
14. Cantinei școlare din Cluj 100 cor.
15. Reuniunii de lectură române, Cluj 200 cor.
16. Reuniunii sodalilor rom. Cluj pentru scopurile proprii 70 cor.
17. Reuniunii sodalilor rom. Cluj, pentru catechizarea ucenicilor 80 cor.
18. Reuniunii femeilor din Cluj »Sta Maria« 50 cor.
19. Pentru premiarea conducătorilor de cursuri pentru analfabeți (à 30 cor.) și întregirea premiilor la fondul reg. Nr. 51 (30 cor.) total 180 cor.

20. Pentru nenorocții din Sicilia și Calabria, dați deja 100 cor.

21. Fondului pentru curs agricol și fermă de model pentru țărani 100 cor.

22. Fondului pentru curs de bucătărie pentru țărance 100 cor.

23. Următoarelor societăți din Cluj: Pompierilor voluntari, salvatorilor, surdomuților, orbilor, ajutor de chirie, antialcolică și crucii roșii à 20 cor. 140 cor.

24. La dispoziția direcțiunii cor. 409 21 Total 3471 cor. 21 b.

Fondul creat pentru ajutorarea școlilor confesionale să se întregască în fiecare an cel puțin cu suma dotațiunii prime, iar din fond să se dea prin direcțiune începând dela 1 Iulie 1910 și ajutoare stabile pentru întregirea salariilor învățătorescilor la școlile confesionale române, în caz de necesitate și sub condițiile, că în comunele respective să se creeze cu concursul învățătorilor reuniuni de credit Raiffaisen, cari să contribuie proporțional la salarul învățătoresc și să învățătorii dotați să conducă potrivit cursuri de cetit-acris pentru analfabeții treceți de vârsta școliei.

Cluj, 30 Ianuarie 1909.

Dr. Isidor Marcu m. p., Dr. Francu m. p.,
președinte. director executiv.

«Patria», cassă de economii, societate pe acțiuni în Blaj, își va ținea adunarea generală în Blaj, la 6 Febr. st. n. Aceasta societate progresează în mod foarte îmbucurător. Din raportul direcțiunii, care va fi prezentat adunării generale aflăm, că noua emisiune de acții prin care s'a ridicat capitalul de acții la 550.000 coroane, s'a făcut, optându-se până la termenul fixat 1636 acții, iar restul de 14 acții vânzându-se tot acționarilor vechi cu prețul fixat. Până la finea anului au încurs 162.220 coroane cu 96.220 cor. peste rată. Din bilanțul pro 1908 rezultă ca societatea a avut în anul trecut un profit curat de 81,150 cor. 10 fl. Depunerile au fost de 2,615,015 cor. 18 fl. Intreaga circulațiune în 1908 face 27,092,366 cor. 56 fl. Profitul curat s'a împărțit așa: 5% adică 11,000 cor. dividendă, fondului de rezervă 27,105 cor. 10 fl.; tantiema direcțiunii și funcționarilor 14,030 cor. pentru scopuri de binefacere și culturale 3507 cor. 50 fl., fondului de penziune al funcționarilor 3507 cor. 50 fl. Supradividenda 22,000 cor. Un astfel de rezultat față cu un capital de 362 220 cor. de care a dispus până acuma societatea, se poate numi strălucit.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 5 Februarie. În ședința de ieri a luat cuvântul la dezbaterile proiectului privitor la statuirea procentului dării de pământ și la îndreptarea catastrului dep. Dr. A. Vlad. A relevat marea deosebire între darea micilor și marilor proprietari și a dovedit, că nici acest proiect nu ajutază pe micii proprietari. Cere și la stabilirea dării de pământ minimum de existență și progresivitatea. Îndreptarea proiectată a catastrului mărește disproporția în paguba micilor proprietari. Nu primește proiectul.

București, 5 Februarie. În ședința de ieri a camerei s'a depus proiectul de lege prin care se deschide pe seama ministerului de interne un credit de 300,000 lei pentru ridicarea monumentului comemorativ al zilei de 24 Ianuarie, când se implinesc 50 ani dela Unirea principatelor române.

Belgrad, 5 Februarie. Din Macedonia sosesc știri despre agravarea situației. Bandele se pun iarăși în mișcare. Uciderea și teroarea politică sunt la ordinea zilei. Inchisorile sunt pline cu captivi politici. Se zice, că în vilaelele Kossowo sunt chiar și învățători și preoți în arest. Ziarele sârbești amenință Turcia cu reînceperea activității bandelor, cari vor fi mai sângeroase ca până acum.

Salonic, 5 Februarie. Macedonia și Albania sunt în plină răscoală. Bandele și-au reînceput activitatea, iar autoritățile au o atitudine așa de pasivă, că bandele lucrează nesupărate încât s'ar putea crede că sunt chiar incu-

rajate de dânsule. Grecii și Bulgarii comit zilnic orori de răsunare politică, jefuesc bisericile și comit furturi și omoruri sub ochii autorităților turcești

Constantinopol, 5 Februarie. Eri s'a ținut un consiliu de miniștri. Se ia ca sigur că în acest consiliu a fost acceptat definitiv acordul încheiat între Austro-Ungaria și Turcia. Protocolul va fi semnat azi sau mâine.

Constantinopol, 5 Februarie. Locrătorii din porturile turcești au fost în mod oficial încunoștințați ca să înceteze cu boicotul.

Constantinopol, 5 Februarie. Marele vizir a declarat eri, că propunerea Rusiei nu satisface Turcia. Nu se știe însă dacă propunerea a fost cu totul respinsă sau dacă a fost acceptată în principiu, rămânând ca să se dezbate asupra amănuntelor propunerii.

Diverse.

Un ziar negru. Un francez, care călătorește prin Africa australă, scrie o scrisoare unui ziar din Paris, prin care spune că indigenii din această regiune au scos în timpul din urmă un ziar, care poartă titlul de »Ochiul Negru«. Profesiunea de credință, care rezultă din primul său număr, nu este lipsită de originalitate:

»Sunt născut negru, negru vreau să trăiesc și negru voi muri. Nici instrucțiunea, nici bogăția, nu vor schimba nimic din culoarea feței mele. Eu nu doresc să impun albilor societatea mea; dar eu reclam drepturile care să-mi asigure calitatea de supus englez.«

Bibliografie.

— »Ciprian Porumbescu, icoane din frământările unui suflet de artist.« De Dr. Valeriu Branicea. Broșură de 120 pagini. Cu portretul lui Ciprian Porumbescu, după ultima fotografie. Prețul unui exemplar 1 cor. 50 bani. Se poate comanda prin librăria »Gazetei«.

— »Legenda Funigeilor«, poem dramatic în trei acte de St. O. Iosif și D. Anghel. Prețul 1 Leu.

Dante »Infernul« traducere în versuri de N. Gane. Prețul 3 cor. 50 bani. plus 30 bani porto.

»Prin Vraja Dragostei«, nuvele de Vasile Pop, editura Minerva. Prețul C. 150 plus 10 fileri porto.

M. Sadoveanu »Vremuri de Bejanie« 2 cor.

Guy de Maupaansst »Povestiri alese« traduse de M. Sadoveanu. 2 cor.

Octavian Goga »Poezii«. 1 cor.

Zaharie Bărsan »Poesii«. 1 cor. 50.

Sandu (Aldea) »Cărticica Plugarului« — 50 bani.

Ioan Adam: »Năzuință« povestiri și »Pe lângă vată«, pilde și glume țărănești. Ambele à 1.50 cor.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branicea.

Copiii cari nu prosperează

dacă li-se dă Emulsiunea Scott se întoarce spre bine.

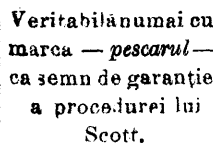
Intrămarea începe deja dela prima folosire a lui Scott.

Emulsiunea Scott

este așa de dulce ca crema și o iau copii bucuroși și se mistue ușor, chiar de cei ce resping laptele.

Emulsiunea Scott se recomandă mult de medici în toate țările. (12)

Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 bani. Se capătă în toate farmaciile.

Veritabilă numai cu marca — pescarul — ca semn de garanție a procedurii lui Scott.

De vânzare.

Moara de măcinat din **Bran-Poarta (Törösvár)** zidită din material solid (coperișul a ars în toamnă) situată la poziție de frunte, unde gravitează 3 comune, cu dreptul de apă pentru 2 petri de măcinat, curte și grădină închisă cu pалан, să vinde din mână liberă.

Doritorii de a o cumpăra să se adreseze la I. Plotogea, preot în Tohanul-nou — Ujtohan, comitatul Făgăraș. (485,1—3.)

Prețurile cerealelor din piața Brașov. Din 5 Februarie 1909

Măsura sân greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor	fl.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos.	18	—
"	Grâu mijlociu . . .	17	—
"	Grâu mai slab . . .	16	—
"	Grâu amestecat . . .	13	—
"	Săcară frumoasă . . .	12	—
"	Săcară mijlocie . . .	11	—
"	Orz frumos . . .	9	—
"	Orz mijlociu . . .	8	5
"	Ovăș frumos . . .	7	—
"	Ovăș mijlociu . . .	6	50
"	Cucuruz . . .	10	—
"	Mălaiu (meiu) . . .	11	—
"	Mazăre . . .	20	—
"	Lințe . . .	22	—
"	Fasole . . .	12	—
"	Sămânță de in . . .	20	—
"	Sămânță de cânepă . . .	16	—
"	Cartofi . . .	2	30
"	Măzărache . . .	—	—
1 kila	Carne de vită . . .	1	04
"	Carne de porc . . .	1	12
"	Carne de oerbec . . .	—	72
100 kil.	Sân de vită prospăt . . .	40	—
"	Sân de vită topit . . .	62	—

Pilule purgative zaharisite
ale lui

Philipp Neustein.

(Pilule Elisabeth a lui Neustein.)

Su t a se prefera preparat-ilor si-
milare în toată pr vârta. Aceste pilule nu
o n t n substanțe stricacioase. Se folosesc
cu cel mai mare efect la boale de pân-
tece sunt ușor purgative, curată sângele.
Foarte folositoare și nevătămatoare la

Constipații,

care este cauza multor boale. Zaharisite
le iau bucuros și copii.

O cutie cu 15 Pilule costă nu-
mai 30 b. 1 Sul cu 6 cutii care con-
țin 120 Pilule costă numai 2 cor.
La trimiterea prețului de 2 cor.
45 bani se expediază 1 Sul franco.

Atenție! A se feri de imi-
tații. Să se ceară
Pilule purgative ale lui Philipp
Neustein. Veritabile numai când
cutia este provăzută cu instruc-
ție și cu marca protocoiată de
scut, cu tipar roșu și negru Sf.
Leonold și subscrierea „Philipp
Neustein farmacie”. Invăitoarele
scutite de tribunalul comercial
sunt subsemnate cu firma
noastră

Farmacia **Philipp Neustein**
la „Sf. Leopold”, WIEN I Plankengasse 6.
Se capătă în toate farmaciile.

SĂNĂTATEA

este cea mai scumpă bi efacere pentru
Dame, se poate conserva și cultiva folosind

CORSET GRADEFRONT

care este comod și modern.

se ca; ătă după măsură și u gata numai în

MAGAZINUL

Mme **B. GOLDSTEIN,**

Confection-re de corsete specialitate
BRAȘOV, Strada Vămei Nr. 21

„ARIEȘANA”, institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Turda.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii, „ARIEȘANA”, societate pe acțiuni, se invită conform §-lui 17 al statutelor societății la

a XXIII-a Adunare generală ordinară

care se va ținea în Turda, la 26 Februarie 1909 d. a., la 2 oare în localitatea institutului.

Agendele adunării vor fi:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1908.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Decidere asupra conturilor anuale și asupra împărțirii profitului curat.
4. Sortirea alor 3 membrii din direcțiune, conform § 22 din statute (sortirea III.).
5. Intregirea direcțiunii eventual modificarea statute'or cu privire la reducerea membrilor din direcțiune.
6. Fixarea marcelor de prezență pe anul curent.
7. Eventuale propuneri în cadrul statutelor.

8. Alegerea a 3 acționari pentru verificarea procesului verbal al adun. gen.

Domnii acționari, cari în înțelesul §-lui 19 din statutele societății, doresc a participa la adunare în persoană ori prin plenipotențiați, sunt rugați a și depune acțiunile și eventualele documente de plenipotență la casa institutului, cel mult până în 25 Februarie 1909. Acțiunile se pot depune și la institutele: „Albina” Sibiu, „Patria” Blaj și „Bihoreana” în Oradea-mare.

Turda, la 29 Ianuarie 1909.

Contul Bilanț încheiat cu 31 Decembrie 1908.

ACTIVE :		Cor.	fl.	PASIVE :		Cor.	fl.
Numărar		23145	94	Capital 1600 acții à 100 Cor.		160000	—
Cambii escomptate	260540 03			Depuneri		677857	13
Cambii cu acoperire ipotec.	55523 —	316063	03	Fond de rezervă		96584	77
Imprumut ipotecar		532569	08	Fond special de rezervă		943	88
„ pe obligații cav.		2483	—	Fond de penziuni		21000	82
Efecte		5927	—	Dividende neridicate		931	—
Depuneri proprii		23306	04	Creditori		51859	28
Credite Cont curent		10163	37	Cont curent		1500	—
Realități	96400 87			Interese transitoare pe 1909		8895	49
Amortisare 2 % /10	192 80	96208	07	Profit curat		19969	84
Mobilier	821 80						
Amortisare 10 %	82 17		739 62				
Interese restante			18071 48				
Diverse conturi debitoare			10865 58				
			103954 21			103954 21	

Contul Profit și Pierdere.

DEBIT :		Cor.	fl.	CREDIT :		Cor.	fl.
Interese de depuneri	34830 45			Interese de cambii		22163	50
„ la fond de rezervă	3728 76			„ de ipotecă		39977	76
„ „ „ pensuni	745 46			„ de obligații		177	75
„ „ „ impum. cu amort.	2605 94	41960	61	„ de întârziere		7246	55
Spese, p rto, etc.			602 79	„ de efecte		272	88
Dara directă	6393 —			„ de ccnt curent		891	77
„ după interese de depun.	3483 04	10476	04	„ de depuneri proprii		955	06
Marce de prezență			644 —	Ventul realităților		5601	92
Salare			6080 13	Provisiuni și competență		5595	20
R-lut de cuartir			1020 —				
Remunerații			815 13				
Competință erarială			37 87				
Amortzări			1274 98				
Profit curat			19969 84				
			8282 39			8282 39	

Turda, 31 Decembrie 1908.

Iuliu C. Vlăduțiu m. p.,
director executiv.

Alexandru Gaia m. p.,
ceszar.

Iacob Trif m. p.
contabil.

Membrii Direcțiunii:

Iuliu Bardosy m. p.,
președinte.

Ioan Meszáros m. p.,
vice-președinte.

Nicolau P. Rațiu m. p.

Dr. Valer Moldovan m. p.

George Popescu m. p.

Pap Gergely m. p.

Comitetul de reviziune:

Censurat și aflat în consonanță cu cărțile principale și auxiliare purtate în bună regulă.

Turda la 29 Ianuarie 1909

Simion Pop m. p.,
președinte.

Lőbőni István m. p.

Iovan Mureșianu m. p.

Iosif Costin m. p.

Magazin nou!

Am onoarea a aduce la cun ștința On public că am deschis u. magazin cu bijuterii d'aur, argint și ciasornice sub firma **Th. Kärgelein**, Brașov, Strada Porții nr. 57

Vis-à-vis de Librăria „BRASSÓI LAPOK”. — Năsuința mea este aceea a câștiga încrederea On. public prin un serviciu solid.

Atelier propriu de reparaturi.

Inele de logodnă se pregătesc în cel mai scurt timp după măsură.

Cumpăr aur vechiu, argint și pietri scumpe.